

Sygn. akt V GC 1453/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Kielcach V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Paweł Rozpara
Protokolant:	sekr.sądowy Sylwia Niska

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2017 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa D. G. i Ł. O. – współników spółki cywilnej

przeciwko (...) Spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek sprzeciwu od nakazu zapłaty i zaskarżenia nakazu zapłaty w części

1. oddala powództwo w części co do zapłaty kwoty 176,80 zł (sto siedemdziesiąt sześć złotych osiemdziesiąt groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 12 marca 2017 r.,

2. stwierdza utratę mocy nakazu zapłaty Sądu rejonowego w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2017 roku w sprawie V GNc 1544/17 w zakresie dotyczącym kosztów procesu i zasądza od pozwanego (...) Spółki akcyjnej w W. na rzecz powodów D. G. i Ł. O. – współników spółki cywilnej solidarnie kwotę 117,08 zł (sto siedemnaście złotych osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Paweł Rozpara

Sygn. akt V GC 1453/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 13 kwietnia 2017 roku powodowie Ł. O. i D. G. – współnicy spółki cywilnej domagali się zasądzenia od pozwanego (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 534,08 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 12 marca 2017 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia od strony pozwanej solidarnie na rzecz powodów kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych oraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że na mocy cesji wierzytelności z dnia 24 stycznia 2017 roku K. M. – cedent - przelał na powodów, przysługującą mu względem strony pozwanej wierzytelność o wypłatę odszkodowania, wynikającą ze szkody powstałej w skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 22 listopada 2016 roku, zarejestrowanego przez pozwanego pod numerem (...). Wskazano, że sprawca wypadku posiadał umowę ubezpieczenia u pozwanego i legitymował się polisą pozwanego. Podano, że pozwany pismem z dnia 20 lutego 2017 roku uznał roszczenia powodów

wynikające z powstałej szkody w pojeździe uszkodzonego marki V. (...) o nr rej. (...). Jak dalej podano, w wyniku wypadku, uszkodzony został zmuszony do poniesienia kosztów usługi holowania uszkodzonego pojazdu marki V. (...). Usługi tej podjęli się powodowie w ramach prowadzonego przez siebie przedsiębiorstwa. Uszkodowany umocował powodów do dokonania szeregu czynności faktycznych i prawnych związanych ze zwrotem od pozwanego kosztów holowania pojazdu w ramach jego odpowiedzialności. W dalszej części uzasadnienia pozwu wskazano, że dnia 22 stycznia 2017 roku powodowie wystawili na uszkodzonego fakturę VAT nr (...) na kwotę 593,78 złotych, tytułem zapłaty ryczałtu za holowanie uszkodzonego pojazdu uszkodzonego. Podano, że zwrot niniejszej należności jako bezpośrednio związanej ze szkodą jest roszczeniem pieniężnym, którego powodowie na mocy w/w umowy cesji domagają się od pozwanego tytułem naprawienia szkody. Wskazano, że kwota ryczałtu za usługę holowania została ustalona przez powodów w oparciu o ustaloną stawkę ryczałtu miejskiego. Dalej podano, że pozwany uznał roszczenie co do zasady, lecz na podstawie własnej kalkulacji znacząco odbiegającej od kalkulacji powodów ustalił odszkodowanie z tytułu kosztów holowania uszkodzonego pojazdu w kwocie 236,50 złotych, nie podając żadnego uzasadnienia swojego stanowiska. Powodowie pismem z dnia 3 marca 2017 r. wezwali pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia, ale pozwany pismem z dnia 14 marca 2017 r. podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko. Strona powodowa wskazała nadto, że na dochodzoną powyższym pozwem kwotę 534,08 złotych składają się: kwota 357,28 zł tytułem odszkodowania, tj. tytułem różnicy między poniesionymi przez powodów kosztami udzielonej usługi holowania uszkodzonego pojazdu, a przyznaną z tego tytułu przez stronę pozwaną wysokością odszkodowania oraz kwota 176,80 złotych tytułem rekompensaty na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

(pozew k. 3-25)

Nakazem zapłaty z dnia 25 kwietnia 2017 roku wydanym w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Kielcach w sprawie o sygn. akt V GNC 1544/17 nakazano, aby pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. zapłacił na rzecz powodów Ł. O. i D. G. - kwotę 534,08 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 marca 2017 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 227 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

(nakaz zapłaty k. 30)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany zaskarżył nakaz zapłaty w części, tj. co do kwoty 176,80 zł o wniośł o oddalenie powództwa w tej części i zasądzenia od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu strona pozwana przyznała, iż jest ubezpieczycielem sprawcy szkody i pozwany nie negocjował swej odpowiedzialności. Pozwany uznał roszczenie powodów w zakresie holowania, ale uznał żądanie zasądzenia kwoty 176,80 zł od strony pozwanej tytułem rekompensaty za odzyskiwanie należności na podstawie ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych za oczywiście bezzasadne albowiem strony nie były związane umową handlową, bowiem szkoda była likwidowana z umowy ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu, którym kierował sprawca szkody w oparciu o zawartą między pozwanym, a posiadaczem tego pojazdu umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pojazdów mechanicznych. Pozwany zaznaczył, że nigdy nie zawierał z powodem transakcji handlowej. Pozwany podał, że odpowiedzialność pozwanego ma charakter deliktowy.

(sprzeciw od nakazu zapłaty k. 36-40)

W piśmie procesowym z dnia 18 sierpnia 2017 r. powodowie cofnęli pozew co do kwoty 176,80 zł i zrzekli się co do tej kwoty roszczenia i podtrzymali żądanie zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu.

(pismo procesowe z dnia 18 sierpnia 2017 r. k. 49)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na mocy cesji wierzytelności z dnia 24 stycznia 2017 roku K. M. – cedent - przelał na powodów przysługującą mu względem strony pozwanej wierzytelność o wypłatę odszkodowania, wynikającą ze szkody powstałej w skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 22 listopada 2016 roku, zarejestrowanego przez pozwanego pod numerem (...).

Sprawca wypadku posiadał umowę ubezpieczenia u pozwanego i legitymował się polisą pozwanego.

Pozwany pismem z dnia 20 lutego 2017 roku uznał roszczenia powodów wynikające z powstałej szkody w pojeździe poszkodowanego marki V. (...) o nr rej. (...).

W wyniku wypadku, poszkodowany został zmuszony do poniesienia kosztów usługi holowania uszkodzonego pojazdu marki V. (...). Usługi tej podjęli się powodowie w ramach prowadzonego przez siebie przedsiębiorstwa. Poszkodowany umocował powodów do dokonania szeregu czynności faktycznych i prawnych związanych ze zwrotem od pozwanego kosztów holowania pojazdu w ramach jego odpowiedzialności.

W dniu 22 stycznia 2017 roku powodowie wystawili na poszkodowanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 593,78 złotych, tytułem zapłaty ryczałtu za holowanie uszkodzonego pojazdu poszkodowanego.

Pozwany uznał roszczenie za usługę holowania co do zasady, lecz na podstawie własnej kalkulacji znacząco odbiegającej od kalkulacji powodów ustalił odszkodowanie z tytułu kosztów holowania uszkodzonego pojazdu w kwocie 236,50 złotych.

Powodowie pismem z dnia 3 marca 2017 r. wezwali pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia, ale pozwany pismem z dnia 14 marca 2017 r. podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko.

Powyższy stan faktyczny ustalono w całości na podstawie dowodów z dokumentów dołączonych do pozwu.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 505 § 2 zd. 1 kpc, nakaz zapłaty traci moc w części zaskarżonej sprzeciwem. Z kolei, zgodnie z art. 504 § 2 kpc, nakaz zapłaty, przeciwko któremu w całości lub w części nie wniesiono skutecznie sprzeciwu, ma skutki prawomocnego wyroku.

Wobec zaskarżenia przez pozwanego nakazu zapłaty jedynie w części, sporna okazała się wyłącznie kwota 176,80 zł. Powództwo w zakresie kwoty 176,80 zł okazało się niezasadne, tj. co do żądanej przez powodów kwoty 176,80 zł tytułem rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 684).

Zgodnie z art. 1 w/w ustawy, ustawa określa szczególne uprawnienia wierzyciela i obowiązki dłużnika w związku z terminami zapłaty w transakcjach handlowych. Zgodnie natomiast z zawartą w art. 4 pkt 1 tej ustawy definicją, przez transakcję handlową rozumieć należy umowę, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony o których mowa w art. 2, zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością.

Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej powoduje, że ubezpieczyciel zobowiązany jest naprawić szkodę osobie trzeciej, za którą to szkodę odpowiedzialność ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony na podstawie przepisów prawa cywilnego. Szkada ta może być zarówno efektem czynu niedozwolonego, jak też niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania. Ochroną ubezpieczeniową może być objęta każda odpowiedzialność, a zatem zarówno bazująca na zasadzie winy, jak też ryzyka, słuszności czy nawet odpowiedzialność absolutna.

Ochrona ubezpieczeniowa świadczona przez ubezpieczyciela na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (OC) sprowadza się do zapewnienia wypłaty określonego odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony, czyli osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie prowadzi do wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczonego wobec poszkodowanego, a jedynie do przejęcia przez

ubezpieczyciela jego zobowiązań odszkodowawczych. Ochrona ubezpieczeniowa odnosi się tu do globalnej sytuacji majątkowej ubezpieczającego, która mogłaby doznać uszczerbku z powodu konieczności zaspokojenia roszczeń odszkodowawczych poszkodowanego.

Z chwilą zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego, a więc powstania odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczonego (wyrządzenia przez niego szkody) ukształtowany zostaje *sui generis* trójstronny stosunek prawny łączący ubezpieczonego, poszkodowanego i ubezpieczyciela, choć uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Ubezpieczeniem OC objęta być może zarówno odpowiedzialność deliktowa, jak i kontraktowa ubezpieczającego lub osoby, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Ochrona ubezpieczeniowa w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej dotyczy w zasadzie szkód wyrządzonych osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający lub ubezpieczony, będących następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który, o ile strony inaczej się nie umówiły, miał miejsce w okresie ubezpieczenia.

Norma art. 822 § 4 kc stwarza dla uprawnionego do odszkodowania (poszkodowanego) w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej możliwość dochodzenia odszkodowania wedle swego wyboru od ubezpieczonego sprawcy szkody, od ubezpieczyciela lub obu z nich łącznie. Podmioty te zobowiązane będą wobec poszkodowanego według zasad odpowiedzialności *in solidum*, bowiem każdy z nich ma obowiązek zaspokoić to samo roszczenie odszkodowawcze, z innych jednak tytułów prawnych (tak w wyroku SA w Krakowie z 16.12.2014 r., I ACa 1294/14). Artykuł 822 § 4 kc rodzi zobowiązanie ubezpieczyciela względem poszkodowanego, o ile ubezpieczony odpowiada za szkodę względem poszkodowanego.

Umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i ma charakter obowiązkowy, zgodnie z wyraźnym postanowieniem art. 4 pkt 1 i art. 23 ustawy z dnia 22 maja 2003 r.

Zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania z umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem tym objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu, a zatem także posiadacza samoistnego w złej wierze, w tym złodzieja (w tym ostatnim przypadku z możliwością żądania zwrotu wypłaconego świadczenia). Za szkodę powstałą w związku z ruchem pojazdu mechanicznego uważa się również szkodę powstałą podczas i w związku z: wsiadaniem do pojazdu mechanicznego lub wysiadaniem z niego; bezpośrednim załadowywaniem lub rozładowywaniem pojazdu mechanicznego; zatrzymaniem lub postojem pojazdu mechanicznego.

Zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych odpowiada co do zasady ogólnej konstrukcji z art. 822 kc i w art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. Postanowiono tam, iż odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Powstanie odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierowcy pojazdu za szkodę wyrządzoną ruchem pojazdu innym podmiotom pociąga za sobą również obowiązek wypłaty przez ubezpieczyciela świadczeń z tytułu ubezpieczenia OC w granicach odpowiedzialności posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego na zasadach regulujących odpowiedzialność cywilną tych osób (art. 435–437 kc). Przepisy te rozstrzygają, kiedy przy ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zachodzi wypadek ubezpieczeniowy. Jego zaistnienie powoduje zmianę

odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela w konkretny dług, którego wysokość określają przepisy kodeksu cywilnego.

Świadczenie ubezpieczeniowe obejmuje całość poniesionej przez osobę trzecią szkody, zgodnie z art. 361 § 2 kc, a zatem obejmuje ono także wydatki poniesione w następstwie zdarzenia szkodzącego, które by nie powstały bez tego zdarzenia, prowadzące do powypadkowego zmniejszenia majątku poszkodowanego (np. koszt wynajmu samochodu zastępczego powstały na skutek zniszczenia samochodu należącego do osoby trzeciej; uchwała SN (7) z 17.11.2011 r., III CZP 5/11, OSNC 2012, Nr 3, poz. 28).

Podsumowując, źródłem odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego względem powoda (jako nabywcy wierzycielności od poszkodowanego) nie jest umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jak tego wymaga przepis art. 4 ustawy z 8 marca 2013 r. o transakcjach handlowych. Źródłem odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń był w tym przypadku czyn niedozwolony, jakiego dopuścił się sprawca szkody kierujący pojazdem, który ubezpieczony był w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Tak więc podstawą odpowiedzialności czy to sprawcy szkody, czy jego ubezpieczyciela jest czyn niedozwolony, a roszczenie odszkodowawcze ma być spełnione z tego względu, że samochód sprawcy szkody podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu w zakresie OC w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego wywodzić należy z art. 415 kc w zw. z art. 805 k.c. i art. 822 k.c. Wobec powyższego, ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, powództwo oddalono co do kwoty 176,80 zł na podstawie art. 1, art. 2, art. 4 pkt 1 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o transakcjach handlowych.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 kpc w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015 r. poz. 1804 ze zm.) w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015 r. poz. 1800 ze zm.) w zw. z art. 100 kpc. Koszty procesu zostały stosunkowo rozdzielone.

Koszty procesu powodów to 3127 złotych (wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego adwokatem – 270 złotych, opłata sądowa od pozwu – 3- zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17 zł).

Koszty procesu pozwanego to 287 złotych (wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym – 270 złotych, opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17 zł).

Powód wygrał proces w 66,90% (co do kwoty 357,28 zł), a przegrał proces co do kwoty 176,80, tj. w 33,10%.

$317 \text{ zł} \times 66,90\% = 212,07 \text{ zł}.$

$287 \text{ zł} \times 33,10\% = 94,99 \text{ zł}.$

$212,07 \text{ zł} - 94,99 \text{ zł} = 117,08 \text{ zł}.$

Zatem należało zasądzić od pozwanego na rzecz powodów kwotę 117,08 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, o czym orzeczono w pkt 2 wyroku.

Pismo procesowe powodów z 18 sierpnia 2017 r. wpłynęło do sądu (na biuro podawcze) w dniu 21 sierpnia 2017 r., zaś rozprawa odbyła się w dniu 22 sierpnia 2017 r., a pismo to doręczono sędziemu referentowi w dniu 23 sierpnia 2017 r., a więc już po zapadnięciu wyroku. Powodowie musieli się liczyć z tym, że pismo to wysłane 18 sierpnia 2017 r. może nie znaleźć się w aktach sprawy przed ogłoszeniem wyroku.

Nawet jeżeli pismo to dotarłoby do akt sprawy przed ogłoszeniem wyroku, to wówczas sąd umorzyłby postępowanie w tym zakresie, tj. co do kwoty 176,80 zł, ale nie zmieniłoby to faktu, że powodowie są stroną przegrywającą proces w tej części.

Przepis art. 98 § 1 kpc stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W wypadku umorzenia postępowania ustalenie stron wygrywającej i przegrywającej uzależnione jest od przyczyny, która spowodowała potrzebę wydania tego rodzaju postanowienia.

W dniu wytoczenia powództwa powodowie musieli sobie zdawać sprawę, że takie roszczenie się im nie należy na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r., tym bardziej, że powodowie byli reprezentowani przez pełnomocnika będącego adwokatem, który powinien był wiedzieć, że między powodami, a pozwanym nie była zawarta żadna transakcja handlowa. Zatem sąd umorzyłby postępowanie w tym zakresie co do kwoty objętej cofnięciem, ale rozstrzygnięcie o kosztach procesu byłoby identyczne jak to zawarte w pkt 2 wyroku albowiem nawet mimo cofnięcia pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 176,80 zł powodowie zostaliby uznani za przegrywających proces w tej części albowiem przyczyną cofnięcia pozwu były argumenty podniesione przez pozwanego w sprzeczności od nakazu zapłaty i uznanie powództwa przez pozwanego co do kwoty dotyczącej usługi holowania pojazdu.

Zresztą sąd w dniu 23 stycznia 2017 r. wydał postanowienie, w którym na podstawie art. 332 § 2 kpc i uchylił wyrok co do kwoty objętej cofnięciem pozwu.

SSR Paweł Rozpara